WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,

Й свого не цурайтесь . . .

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. No. 177. ЦЕНТІВ 10 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 14-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1957 TWO SECTIONS (SECTION 1) Ч. 177. VOL. LXIV.

ЗДА ОБМЕЖУЮТЬ ЗАКОРДОННУ ДОПОМОГУ ТІЛЬКИ ДО ПРИВАТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Вашингтон. — Джан Б. Голлістер, директор Співпраці (ІКА), що під її віданням знаходиться вся програма закордонної допомоги ЗДА, подав до відома, що згідно з напрямними закордонно-допомогової політики, З'єдинені Держави Америки підтримуватимуть здебільша приватну ініціятиву і приватні підприємства в охоплених тією допомогою закордонних країнах. Тому теж не можуть рахувати на дотації чи позички з закордонно-допомогових фондів ті підприємства закордоном, що їх власниками є самі держави. Не стосується це обмеження до таких, адержавлених звичайно державою, ділянок економіки, як залізниці, наводнення і розбудова морських портів, а в деяких країнах теж й електрифікація. В індустрії, зокрема в копальняному промислі ЗДА підтримуватимуть дотаціями з фондів закордонної допомоги передусім приватні підприємства, вважаючи, що це найкращий шлях до здорового господарського розвитку кожної країни. Проголошено ці напрямні у зв'язку з домаганнями деяких недорозвинених з господарського погляду країн, які хотіли б використати одержувану економічну допомогу від ЗДА для розбудови державної індустрії. У вступі до опублікованої енуняції Адміністрації Міжнародної Співпраці стверджується, що приватне власництво і керівництво у мануфактурній і добувальній індустрії є набагато успішніше від державного керівництва і власництва, і що, з огляду на те, що приватні підприємства можуть гарантувати не тільки нижчі ціни і кращі заробіткові можливості, але й теж кращий діловий розвиток даної ділянки індустрії. Така засада є основою в господарській політиці ЗДА і її будуть дотримуватися керівні чинники в адміністрації закордонної допомоги теж і на території інших країн. Про засади і напрямні закордонно-допомогової політики ЗДА поінформовано дуже докладно теж й усі заінтересовані країни, зокрема ті, що одержують чи мають одержати економічну допомогу від ЗДА.

Конгресмен Гейс заініціював конференцію Президента з губернатором Фобусом

Литтел Рок, Арканзо. — Демократичний конгресмен із стейту Арканзо Брукс Гейс довів до того, що між президентом Айзенгавером і губернатором Орвелом Е. Фобусом має відбутися конференція 14-го вересня в Нюпорті, Ровд Айленд, де Президент перебуває на вакаціях. Конгресмен Гейс вірить в те, що ця конференція закінчить шкільну кризу в Литтел Року, і „нічого злого з неї не може вийти". На думку цього конгресмена розв'язка справи інтеґрації середньої школи в Литтел Року одночасно допоможе розв'язати шкільні труднощі в зв'язку з об'єднанням шкіл в інших місцевостях на півдні країни. Одночасно з Нюпорту повідомляють, що і президент Айзенгавер вірить в те, що його зустріч із Фобусом дасть добрі висліди. І Президент і його пресовий секретар Джеймс С. Гаґерті гостро виступили проти тих вражаючих коментарів, які твердили, що поїздка губернатора Фобуса до Президента — це капітуляція губернатора Арканзо. — Одночасно повідомляють із Нешвіллу, Тенессі, що федеральний суддя Вільям Е. Міллер видав судовий наказ проти заворушень у зв'язку з об'єднанням шкіл. Посадник міста Бен Вест наказав, щоб всі поліцисти мали той наказ при собі і будуть його відчитувати в тих місцях, де буде причина до неспокою. Якщо заворушники не послухають того приказу, то поліцисти будуть заарештовувати їх і видавати до федерального судді Міллера.

Міста самі повинні дбати про оборону проти летунського налету

Ню Йорк. — Деректор Оборонної Мобілізації Гордон Грей промовляв на конференції посадників американських міст в готелі Валдорф Асторія і заявив, що на випадок ворожого налету на цю країну — найбільше оборонної праці муситимуть виконати самі міські оборонні організації. Грей закликає міські управи, щоб наперед подбали про докладний плян оборони на випадок ворожої повітряної атаки, бо без цього ніхто не знатиме, куди рушитися. Не треба боятися ворожих керованих ракет, як заявляють фахівці від тієї зброї, але треба всякими можливими способами забезпечуватися проти цих ворожих бандитських погроз. Федеральний уряд дасть посадникам міст загальні вказівки, як підготовляти протилетунську оборону, але той уряд може знайтися в тій самій ситуації, що й окремі міста і мусітиме дбати про свою оборону та про те, щоб якнайсильніше вдарити по ворогові, який почав агресію. Тому кожне місто повинно бути дуже твердинею, яку всі мешканці повинні спільними силами оборонити.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер**, перебуваючи на вакаціях в Нюпорті, Ровд Айленд, підписав уже 657 законопроєктів, які в останніх днях ухвалив Конгрес. Айзенгавер не підписав 12-ох законопроєктів, вважаючи їх шкідливими для країни.

● **Під час рацінної прогулянки** журналісти запитували колишнього президента Геррі С. Трумана в Ню Йорку, чи вдоволений він з того, що його внук Клінтон Труман Даніел є ньюйоркчанином, а не громадянином стейту Міссурі. Труман відповів: „Мені прикро, що так сталося, я волів би, щоб мій внук був уродженцем стейту Міссурі, але якщо він буде доброю людиною, то може бути уродженцем будь-якого стейту".

● **15 губернаторів** та численні сенатори й конгресмени прислали свої побажання 60-му Конгресові Сіоністичної Організації, який відбувається в готелі „Валдорф-Асторія" в Ню Йорку. Сіоністична Організація в Америці заснувалася в 1897 році під назвою „Федерація Американських Сіоністів, а від 1904 року вона називається Сіоністична Організація Америки.

● **Під час пожежі**, яка зовсім знищила католицьку церкву св. Марії і пошкодила сусідній шкільний будинок в Мавнт Клеменсі, Мишиген, протестантський проповідник Вілберт Гавф допомагав виносити з пожарі церковну утвар.

● **Суддя Семюел С. Лібовіц** в Бруклині зарядив, що 22-річна кельнерка Юлія Камбердеяла муситиме зізнавати в справі вбивства свого приятеля Альфреда Марчіано, хоч ляйтенант поліції Пол Вітрано написав до суду листа, в якому твердить, що вона не повинна бути свідком в цій справі. Судця висміяв заяву поліційного офіцера.

● **Гаролд і Андреа Бирд** з Ель Пасо, Тексас, домагаються 100,000 доларів відшкодування від д-ра Роджера Р. Дельгадо, який „не доглянув", що Андреа мала в собі ще одну дитину, яку носила мертвою цілий місяць. Лікар заперечує це і каже, що та жінка не могла мати дитини, бо вона важить всього 110 фунтів.

АРХІЄПИСКОП МАКАРІОС У НЮ ЙОРКУ

Після свого прибуття до Ню Йорку, духовий провідник кипрських греків архієпископ Макаріос відбув пресову конференцію, на якій поінформував журналістів про свої пляни в справі здійснення з'єднання Кипру із Грецією.

Архієпископ Макаріос прибув до ЗДА боронити справу Кипру

Об'єднані Нації. — У звязку з 12-тою звичайною сесією Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, яка починається 17-го ц. м. і на своєму денному порядку матиме і конфлікт між Грецією та Англією за Кипр, прибув в четвер 12 ц. м. до Ню Йорку духовний і політичний лідер 400,000 кипрських греків, архієпископ Макаріос. Весною цього року запросив був його губернатор нюйоркського стейту Гарриман, але Макаріос сподівається, що йому вдасться дістати авдієнцію також у президента Айзенгавера. Ще за помочі грецького корабля „Королева Фридерика" арх. Макаріос висловив переконання, що тепер настали кращі шанси поладнання справи Кипру, хоч не висловив ближче нічого про саму суть. Він сподівається, теж, що „небавком" англійці дозволять йому вернутися на Кипр, бо покищо, звільнивши його з заслання, англійська влада відставила його до Греції і заборонила вступ на Кипр. Тим часом на самому Кипрі таманшній губернатор, марш. Гардінґ, проголосив злагіднення різних постанов виїмкового стану, обов'язуючого на Кипрі, м. і. скасування кари смерти за кидання бомби чи посідання стрільної зброї. Від березня ц. р. підпільна грецько-кипрська організація ЕОКА припинила свою терористичну акцію проти англійців.

Бенсон звітує Президентові про ріст цін на фармерські продукти

Нюпорт, Ровд Айленд. — Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон виїхав до Нюпорту і там предложив президентові Айзенгаверові звіт про те, що ціни на фармерські продукти постійно збільшуються. З Білого Дому повідомляють, що той звіт прийнято з вдоволенням. В тому звіті підкреслюється такі пункти: 1. Прибутки фармерів збільшуються вже впродовж двох попередніх років, і в роках 1955-1956 вони збільшилися на 7 відсотків. 2. Фармерські прибутки збільшилися в липні на 3 відсотки, а в серпні на один відсоток. 3. Ці прибутки збільшуються без перерви від лютого цього року. 4. Актив фармерів є дуже великий, бо на кожних його 100 долярів припадає тільки 12 долярів заборговання. 5. Експорт фармерських продуктів в фінасовому 1957 році становив 4,700,000,000 долярів, на 12 відсотків більше в порівнянні з 1952 роком, коли вивіз фармерських продуктів був найбільшим під час війни в Кореї. 6. Запас харчових продуктів в урядових складах зменшився на одну шосту впродовж попередніх шістьох місяців. 7. У фармерстві вже 96 відсотків становлять т. зв. родинні фарми, подібно, як це було 30 років тому. 8. Так званий „земельний банк" діє з дуже добрим успіхом, редукує фармерську надвишку в продукції, збільшує прибутки фармерів та консервує землю і водні засоби, перемінивши частини управної ріллі на пасовиська й ліси.

В 1960 році їздитимуть атомові льокомотиви

Буенос Айрес, Арґентина. — Колишній співробітник Комісії Атомової Енергії ЗДА, Едвард Дж. Коган, який працює тепер в атомових фабриках в Албукварк, Ню Мексіко, промовляв на 9-му Панамериканському Залізничому Конгресі і передбачав, що вже в 1960 році їздитиме перша атомова льокомотива. Це буде прототип пізніших і досконаліших атомових льокомотив, і та перша атомова льокомотива не зможе ще конкурувати щодо коштів з льокомотивами Дізеля. Але вже коло 1970 року атомові льокомотиви зможуть з успіхом конкурувати з льокомотивами Дізеля, бо вони їздитимуть із більшою швидкістю, краще будуть виконувати працю та будуть дешевші від машин Дізеля. Коли атомові льокомотиви вповні заступлять льокомотиви Дізеля, тоді зовсім непотрібне буде влаштування на пальне.

С. Е. Смита найменовано канадійським міністром закордонних справ

Торонто. — Прем'єр Джан Діфенбейкер повідомив, що він, наймeнував президента Торонтонського університету д-ра Сідні Е. Смита на міністра закордонних справ. Це повідомлення було несподіванкою навіть для членів кабінету та ради губернаторів цього університету, бо прем'єр Діфенбейкер тримав в тайні переговори з професором Смитом, аж поки він не погодився зайняти те становище, яке довгі роки займав ліберал Лестер Б. Пірсон і яке після червневих виборів зайняв сам прем'єр Діфенбейкер. Та поки д-р Смит обійме становище міністра закордонних справ, він мусить стати членом канадійського парляменту, бо досі він ним не є. Це станеться таким способом, що посол Дж. М. Мекдоннелл, який є міністром без портфеля, стане наймeнований на сенатора, а в його виборчій окрузі відбудуться додаткові вибори, в яких урядова партія поставить Смита кандидатом на посла С. Е. Смит. Його вибір є запевнений, бо той округ має велику консервативну більшість.

Америка не підпише договору з ком. Китаєм

Женева. — Комуно-китайський амбасадор у Польщі Ванг Пін-нан, стрінувшись знову з американським амбасадором у Чехословаччині Алексісом Джонсоном у Женеві в Швайцарії, де вони від двох років раз-у-раз стрічаються на кількахвилинні „конференції" без ніякого практичного висліду, зробив у минулий четвер 12 вересня ц. р. пропозицію, щоб між комуністичним Китаєм та ЗДА підписати умову про пресову службу американських кореспондентів на терені комуністичного Китаю та комуно-китайських в Америці на базі взаємности. Алексіс Джансон відповів з місця, що на це не дозволяє американський іміґраційний закон, який вимагає, щоб візи уділювано індивідуально відповідно до зголошування їх петентами. Це становище потвердив негайно окремо державний департамент. Він ствердив при цьому, що коли б комуно-китайські журналісти зголосили індивідуальні подання на в'їзд до ЗДА, то їх об'єктивно розглянено б, але до цього часу ніхто з комуно-китайських журналістів жадного такого подання не вніс. За коментарями преси, комуно-китайський уряд вживає супроти ЗДА своєрідного шантажу: він не хоче впустити 24-ох американських журналістів, яких спершу сам запросив був та які чекають на в'їздові візи в Гонг Конгу, намагаючись дістати за цю ціну формальну умову з ЗДА про обмін журналістами „на правах взаємности", щоб таким чином задніми дверми добути посереднє визнання комуно-китайського режиму, з яким, мовляв, підписується договори на плятформі рівности і взаємности. Жадного такого договору ЗДА з китайськими комуністами не підпишуть — сказано у Вашингтоні.

Король Савд дораднує Америці поміркованість щодо Сирії

Бейрут. — Коли який тиждень тому савді-арабський король Савд несподівано прибув до Бейруту на розмову з ливанським президентом, то він мав вислати відтіль до президента Айзенгавера листа з порадою, щоб ставитись до подій у Сирії спокійно та не викликувати враження в арабському світі, що Америка вмішується в внутрішні справи Сирії. Мовляв, закордонні вісті про події в Сирії перебільшені і нема підстави до страху. У Вашингтоні не заперечують, ані не потверджують отримання листа від короля Савда, але часописні коментатори пояснюють саме таким листом раптове злагіднення тону в заяві державного секретаря Доллеса на його останній пресовій конференції про Сирію. Тим часом новопризначений командант сирійської армії, просовєтський генерал Афіф Бізрі прибув до Каїро разом із просовєтським шефом сирійської розвідки полк. Абдуль Хамідом Серрасом, на нараду з головним командантом союзних єгипетсько-сирійських збройних сил, єгипетським генералом Абдель Гаким Амером. Він має теж бачитись з президентом Нассером. У Дамаску його заступник, бриґадир Нафурі, знову накинувся на Америку за нібито „імперіялістичну" політику супроти Сирії. До столиці Йорданії Амману вернувся з подорожі до Туреччини і короткого відпочинку в Еспанії король Гуссейн. Передбачається переформування йорданського уряду та вирішення справи, чи скликати давній парлямент, чи розписати нові вибори, чи теж правити тим часом без парляменту, якого деякі посли податливі на комуністичну демагогію.

Турецький уряд обмежив свободу опозиції

Анкара. — Як можна було сподіватися, турецький уряд, рішившись на проголошення нових виборів до парляменту вже на 27 жовтня, зголосив в останній хвилині і перевів у парляменті закон, який не дозволяє членам одної партії кандидувати одночасно від іншої партії та не дозволяє взагалі кандидувати особам, які в час двох місяців перед терміном виборів, виступили із своєї партії. Крім цього, той сам закон зобов'язує кожну партію, зареєстровану в окрузі, виступати тільки там, де вона зареєстрована. Таким чином уряд не допустив, щоб три опозиційні партії блькувались та внеможливив кандидування численним чільним діячам урядової Демократичної партії, які, не погоджуючись з методами уряду, головно із строгою пресовою цензурою та виарештуванням противників, виступили з партії. На установчому засіданні 11 ц. м., прийшло до бійки між послами. Кол. президент Туреччини Іконі, який промовляв проти запропонованого урядом закону про спутання свободи опозиції під час виборів, не міг промовляти, такий був закот на залі засідань. Після того парлямент проголосив саморозв'язання і розійшовся.

● **В м. Дюнедін**, у Новій Зеландії, помилково вивезено на міський смітник транспорт нових черевиків вартости $8,500. Коли керівник взуттєвого складу виявив помилку і вислав людей туди, де скинено черевики, знайдено тільки опакування. Проте, на публічний заклик — повернути черевики фірмі — більшість осіб, які вже тішилися тією рідкою знахідкою, повернули їх власникові.

Неру відвідує Кашмір

Ню Делі. — Індійський прем'єр Джавагарлал Неру відвідав уперше від чорипох років Кашмір, північну прикордонну провінцію, за яку триває затяжний спір з Пакистаном. Кашмір — в більшості мусульманський і тому Пакистан зголошує до нього претенсію та домагається переведення на його терені плебісциту. Індія зайняла більшу частину Кашміру своїм військом, ніби спровокована до цього уведенням пакистанського війська на територію Кашміру, — та інкорпорувала Кашмір до індійської державної території, проголосивши важкість своєї конституції також для Кашміру. Індія підтримала чотири роки тому прихід до влади в Кашмірі автономного уряду, прихильного Індії, з прем'єром Бакші Гулямом Мохаммедом у проводі. Цей останній, який був віце-прем'єром у пробакистанського прем'єра Шейха Абдуллаха, промостив собі шлях до влади — арештуванням свого власного прем'єра, який від того часу сидить у в'язниці. Неру ніби не похваляв того арештування, але не зробив нічого, щоб звільнити з в'язниці свого колишнього приятеля, Шейха Абдуллаха. Тепер подорож Неру має заманіфестувати приналежність Кашміру до Індії і тому вона викликала гостру реакцію пакистанської преси. Прем'єр Гулям Мохаммед зорганізував „ентузіязм народу" при прийнятті Неру в центрі спірного Кашміру, Срінаґарі. 24-го цього місяця Рада Безпеки Об'єднаних Націй знову має зайнятися цією справою.

ЗДА ТАВРУЮТЬ МОСКВУ ЗА ПРОДОВЖУВАННЯ СТАЛІНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Вашингтон. — Теперішній совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико промовляє цілком тією самою політичною мовою свого попередника Молотова, що її кількакратно засудив сам совєтський уряд — стверджує офіційна заява державного департаменту, проголошена в четвер 12 вересня ц. р. Цю заяву подав до відома речник державного департаменту Линколи Вайт у відповіді на велику промову-заяву, яку Громико відчитав закордонним кореспондентам у Москві в останній вівторок 10 ц. м. Різниця між тими заявами ЗДА і Москви була та, що коли б совєтська мала 3.000 слів, то американська вміщалась всього у 200 слів. У першому реченні заяви державного департаменту відразу стверджується, що „З'єдинені Держави опрокидують цю заяву, що її зробив совєтський міністер закордонних справ Громико 10 ц. м. Фальсифікації тієї заяви і її непомікровання вибрані очевидчки зумисне, щоб зірвати ті мости порозуміння, з якими ми зв'язували надії на мир. Вона цілком викривлює політику і цілі вільного світу. Заява п. Громика йде докладно слідами старої лінії Молотова, що її недавно Совєти самі засуджували, як шкідливу для підтримування світового миру. Його погрозливі атаки проти доктрини Айзенгавера подібні до давніх спроб залякати вільні країни, щоб вони не скріплювали сил своєї волі". В дальшому тексті американської заяви пригадується, що цілком у тому самому стилі Совєти атакували були Маршала плян, доктрину Трумана, поміч для Греції і Туреччини, Північно-Атлянтійський пакт, створення Німецької Федеративної Республіки, мировий договір з Японією і Південно-східній азійський пакт безпеки. „Ми сподівалися кращих речей, але виходить, що совєтські комуністи на цілій лінії підтверджують ті свої колишні дії, які відповідають нудним однострамнім тонам, які вже втомили світ. Поворот Совєтів до їх минулої тактики не зупинить заходів щодо більшої забезпеки нашої більшої свободи. Теперішні їхні атаки не зупинять заходів, щоб забезпечити проти совєтського комуністичного обману".

У перших коментарях американської преси до тієї гострої американської заяви пригадується, що теперішній совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико є саме вихованцем школи Вишинського-Молотова. Він був совєтським амбасадором у Вашингтоні та репрезентантом СССР в Об'єднаних Націях якраз за урядування обох тих сталінських творців совєтської закордонної політики з її обманами, насильствами та пропагандивно-лайливим некультурним тоном.

Приспішено надзвичайну сесію парляменту у Франції

Париж. — Надзвичайна сесія французького парляменту, яка мала зійтись 24 цього місяця, зійдеться вже у вівторок 17 ц. м. Сталось це тому, бо уряд ніби швидше, ніж сподівався, осягнув принципову згоду потрібної йому парляментарної більшости на проєкт поширеної автономії для Альжиру. Уряд рішив теж, щоб не відкладати аж до наступного місяця дебати над парляментарною стабілізацією платень і цін, тільки включити його також на денний порядок цієї надзвичайної сесії. Найбільше бунтуються хлібороби, бо декрет уряду, який заморожує ціни на всі харчові продукти, не дозволяє на підвищку ціни хліба, а через те й муки й збіжжя і ярин. Уряд Моріса Бурже-Монорі рахує на те, що не буде тепер у французькому парляменті відважних послів, які хотіли б напередодні сесії Об'єднаних Націй і в розпалі війни в Альжирі та серед теперішньої міжнародної ситуації — провалювати уряд і викликувати затяжну політичну кризу. Тому всі партії є податливіші на арґументи уряду, тим паче, що, зрештою, всі признають, що інший уряд прийшов би з такими самими, або страшенне подібними внесками і в справі Альжиру і господарської санації Франції.

Польща просить в ЗДА допомоги на суму 200,000,000 долярів

Вашингтон. — Представник польської амбасади в Вашингтоні урядово повідомив американський уряд, що його країна проситиме дальшої допомоги на суму 200,000,000 долярів. За ці гроші польський уряд закупив би харчі в цій країні та машини, потрібні до копалень. Польський амбасадор в ЗДА Ромуальд Спасовський тепер перебуває в Варшаві, де обговорює подробиці цієї допомоги. За харчі Польща платила б своєю валютою, а за машини тими долярами, які вона дістала б від ЗДА в формі позички. — Але в американських урядових колах заявляють, що важко буде дати Польщі нову допомогу, бо директор Адміністрації Міжнародної Співпраці Джан Б. Голістер заявив, що ЗДА не будуть допомагати тим чужим підприємствам, які є власністю держави і копальням. В зимі цього року польський уряд просив американський уряд про допомогу в сумі 300,000,000 долярів. Досі Польща дістала 95,000,000 допомоги, і тому варшавський уряд просить про дальших 200,000,000 долярів.

У СВІТІ

● **Японський прем'єр Нобосуке Кіші**, який так само, як президент Айзенгавер, любить гру в гольфа, викликав публічну критику за те, що минулої неділі поїхав на гольфове поле американським автом „Крайслер-Імперіял", а не автом японської продукції. Секретарі прем'єра оправдували відповідь, що Кіші боявся, чи витримає японське авто погану дорогу від Токіо до гольфового гриця.

● **Зводомлення про ситуацію на Мадярщині**, предявлене Об'єднаним Націям на основі зізнань утікачів і інших даних, називає три особи, які є тепер справжніми панами життя і смерти всіх мадярів: генерал Паль Ільку, шеф політичного відділу комуно - мадярської армії, давній комуніст, який перейшов 5-річний вишкіл у совєтській політичній поліції; ген. Геза Ревеч, міністер оборони від березня ц. р., совєтський громадянин, який до минулорічної революції був шефом поліції на Мадярщині, і полк. Ференч Уграй, колишній совєтський охранник, також із вишколом у Москві. Ця трійця надзирає над діяльністю „прем'єрові" Кадарові всю політику.

● **У столиці Марокко Рабаті** помер Ель Хадж Мохаммед ель Мокрі, великий везир за п'ятьох мароканських султанів та репрезентант Марокко на церемонії відкриття Суецького каналу в 1869 році, отже 88 років тому. В Марокко не було ще тоді метрикальних записів і тому трудно устійнити дольшо вік небіжчика, але араби твердять, що мав він 112 років. Був фактичним прем'єром в Марокко від 1912 до 1955 року, а два роки тому декретом уряду весь його маєток сконфісковано, а численне його родинне почестей за ворогування з теперішнім султаном Мохаммедом V.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НІКУДИШНЯ СИСТЕМА

Американські газети опублікували останніми днями звернення молодого совєтського студента до вільного Заходу, записане секретно в одному з мешкань закордонних учасників московського фестивалю молоді і студентства в серпні ц. р. на стяжку т. зв. тейпрекордера. У цьому зверненні 20-річний студент Московського університету стверджує, що „теперішній стан справ у Совєтському Союзі не може тривати далі" і що прийде вже незабаром такий день, коли „люди перестануть тільки думати й шептати, а почнуть говорити і діяти одверто". Тоді ж — за словами цього совєтського студента — вони повстануть проти уярмлення.

„Кожен із студентів, — стверджується у зверненні, — міг би мати спокійне й мирне життя. Для цього вистачить йому стати членом комуністичної партії й одержати партійний квиток". Але це означає продати свою душу, робити те, що вимагає влада, в першій мірі стежити одному за одним і доносити одному на одного. Не маючи бажання належати до партії, пересічний совєтський студент примушений спекулювати на „чорному ринку" й займатися іншими недозволеними діями, жити у вічному страху перед ув'язненням чи засланням до концентраційного табору й у висліді після закінчення студій — включатися в ряди т. зв. інтеліґенції, яка продає себе за гроші, за шматок хліба чи й за ще менше.

Населення Совєтського Союзу поділяє автор звернення за таким ключем: 5 процентів — це віддані режимові комуністи, яким поводиться добре і які вірять в усе, що їм партія наказує робити і думати; три проценти — це члени урядового апарату, існування яких залежить від режиму; десять процентів — це тихі, але рішучі противники совєтського режиму, які вірять у недалекий його кінець; а всі інші понад 80 процентів — це сіра маса, яка животіє, сповнена сумнівів і вагань.

Ситуація, в якій опинилося підсовєтське населення, не може вже довго тривати. Особливо ж тоді, коли люди мусять продавати свою честь і свою свідомість лише за те, щоб могти існувати. В такій ситуації люди починають думати, люди починають готуватися до боротьби за краще життя і за краще майбутнє. Своє звернення закінчив совєтський студент закликом до народів вільного світу: „Ми чекаємо на вас. Ми чекаємо визволення. Зробіть так, щоб воно прийшло чимскоріше. Якнайскоріше. Коли ж ні, то краще пізно, ніж ніколи".

Розпачливий заклик совєтського студента з'ясовує якнайкраще ту безвихідь, в якій опинилися підсовєтські люди. Так і вичувається з його слів, що терпеливість підсовєтського населення добігає докраю, бо йому вже йти нікуди і чекати нічого.

Настрої і думки, висловлені в цьому зверненні — це ані антисовєтська пропаґанда, ані видумки „антисовєтських імперіялістів". Існування таких настроїв підтвердили востаннє самі московські „Ізвєстія", офіційний орган „Совєтов депутатов трудящихся СССР" у статті п. з. „Нікудики", надрукованій в числі цього часопису з 3-го вересня ц. р.

Стаття „Ізвєстій" присвячена в цілості розглядові заснованого рік тому літературного двомісячного журналу „Молодая Гвардия", зокрема розглядові друкованих у цьому журналі поезій молодих підсовєтських поетів. Сповнені ці поезії такими розпачливими настроями, що побивають в тому напрямі і песимізм та розпач автора звернення до вільних народів Заходу.

Головний мотив сьогоднішньої підсовєтської поезії — це цілковита безнадійність і розгубленість. Молоді поети не мають і не бачать перед собою ніякої цілі, ніякої ідеї. Так, для прикладу, молода поетка Юнна Моріц пише про тих, що перші „боязкими кроками пішли на край землі" і знаходили хоч настільки сили, „щоб умирати, не доходячи до краю". Дорога оспівуваного нею „сміливого гінця" . . . „безглузда і по суті спрямована в нікуди". Подібні, як стверджують „Ізвєстія", „декадентські півтони і півнатяки" знаходяться і в поезіях інших представників молодої ґенерації. Вони пишуть про „жизнь беспутную", про „эту бродящую, эту собачую, самую лучшую в міре судьбу", і мріють про те, що колись врешті пощастить їм опинитися в країні, „гдє всьо ідьот наоборот". Інший молодий любитель муз „всімі фібрами валізки" ненавидить „нудьгувату поселеність" і поривається у якусь „невідому область". Ще інший признається, що „іде, як нічий, як ніхто, нікуди, ні до кого не спішучись". І скінці ще інший договорюється до „могильного запаху", що „несеться із льохів вздовж сходів, які ведуть у нікуди".

У таку нікудишність завів поневолені народи московський комуністичний режим. Тому й не диво, що підсовєтські люди, доведені до одчаю, починають вже відкрито говорити про активний спротив, про повстання і боротьбу.

ПОЛЕГШІ В ПЕРЕСЕЛЕНЧОМУ ЗАКОНІ

Прийнятий Конґресом наприкінці цьогорічної сесії новий іміґраційний закон незадовільний під багатьма оглядами, як це зрештою й підкреслив сам Президент у своїй заяві з приводу його підписання в дні 11 вересня ц. р. Все ж таки, у порівнянні до попередніх іміґраційних законів, „Іміґраційний Закон 1957" є великим кроком уперед передусім з огляду на деякі важливі поправки гуманітарного порядку, введені у цьому законі. Тому Президент і підписав його, заповідаючи водночас, що в січні 1958 року під час нової сесії Конґресу він поведе дальші заходи у справі прийняття Конґресом пропонованих ним реформ і поправок.

Маючи на увазі заінтересованість українських громадян ЗДА проблемами переселення родин чи приятелів, подамо у цій статті ті нові постанови, які важливі для переселення наших людей.

Нові постанови відносяться до секції 212 (а) Іміґраційного Закону, яка говорить про тих, хто не може дістати візи. Отже, у цій секції зроблено такі виправки: „Чужинець, який виключений від іміґрації до ЗДА за параграфами 9 (засуджений за моральну провину), 10 (судово засуджений) або 12 (проституція) секції 212 (а) Іміґраційного і Натуралізаційного Закону, який є подругою чи дитиною американського громадянина або постійного правного мешканця ЗДА повинен — якщо під кожним іншим оглядом відповідає приписам іміґрації — дістати візу і бути прийнятий до ЗДА на постійне поселення, якщо Головний Прокуратор (Аторні Дженерал) визнає, що його виключення приносить великі труднощі дружині, батькам чи дітям у ЗДА, як теж що приїзд цього чужинця не буде йти в розрив із добробутом, безпекою і спокоєм у ЗДА і якщо Головний Прокуратор відповідно до свого осуду і відповідно до приписів, вимог і приписаної процедури затвердить прохання про візу на приїзд до ЗДА цього чужинця".

Ця поправка управнює старатись і дістати візу тих аплікантів, які мають у ЗДА батьків, дружини чи дітей, які, одначе, не могли дістати візи раніше з уваги на присуд. Підперти таке прохання треба доказом, що рідня у ЗДА має великі труднощі саме через відсутність апліканта.

Далі поправка до закону дає змогу дістати візу хворим на туберкульозу, якщо у них є близька рідня в ЗДА. В законі сказано так:

„Не відступаючи від постанов секції 212 (а/6) Іміґраційного і Натуралізаційного Закону, що відноситься до чужинців, які хворіють на туберкульозу, чужинець, який є подругою чи дитиною американського громадянина або постійного правного мешканця ЗДА, чи теж має сина або доньку у ЗДА американським громадянином, чи теж постійним мешканцем ЗДА може — якщо відповідає іншим приписам іміґрації — дістати візу на постійний побут у ЗДА під такими приписами і вимогами контролі — включно з грошовим бондом — що їх визначить у своєму осуді Головний Прокуратор в порозумінні з Головним Лікарем (Сарджент Дженерал) Публічної Здоровної Служби ЗДА (Паблик Гелт Сервіс). Постановлено, що Головний Прокуратор повинен негайно подати точний рапорт до Конґресу в кожній справі, що відноситься до цієї постанови, як теж постановлено, що не можна видавати візи на основі цієї секції після 30 червня 1959 року".

Тож у справах переселення тих, які були хворі на туберкульозу і які мають близьких рідних у ЗДА (батьків, подруг, дітей), треба негайно почати старання, щоб можна було вчасно полагодити справу і перед приписаним речинцем дістати візу.

Дозволено також в кожному році дати 50 віз для тих аплікантів, які прибули до ЗДА не на основі віз для постійного замешкання за попередньою постановою Конґресу.

Є спеціяльна постанова відносно заподання неточних даних в переселенчих документах; вона відноситься до 241 секції Іміґраційного Закону.

Постановою цієї секції має бути депортований із терену ЗДА кожний чужинець, який в час приїзду не підпадав під вимоги іміґрації до ЗДА з уваги на те, що дістав візу або інші документи, чи прибув до ЗДА наслідком обманства і фальшування, чи подав іншу національність, як теж ті апліканти, які прибули між 22 грудня 1945 р. і 1 листопада 1954 і подали у документах іншу національність, чи місце народження, чи ідентичність, чи адресу.

Аплікант, який підпадає під цю останню категорію, повинен доказати Головному Прокураторові, що ці зміни зробив він із страху перед переслідуванням з уваги на расу, релігію чи політичні переконання, чи із страху перед репатріяцією, але не для того, щоб уможливити собі легше дістатись до ЗДА, обминаючи квотові обмеження, чи перевірку на місці попереднього замешкання або народження.

Те саме відноситься й до аплікантів, які не дістали візи з уваги на „місрепрезентейшин" або з уваги на заподання неточних даних у документах, а які мають у ЗДА подруг, батьків або дітей.

На основі цієї постанови, всі, хто мають неточні дані у документах і живуть на терені ЗДА, повинні звернутись з проханням про виправлення цих неточних даних, подаючи оправдані причини, що ці зміни зроблені зі страху перед репатріяцією чи переслідуванням. Так само апліканти, які не дістали віз, а їхні родини переїхали до ЗДА, мають право старатись у консулів про виправдання їх неточних заподань на основі оправданих вияснень і дістати візу.

Додатково треба подати, що постановлено використати всі ті візи, які були приписані законом PPA-1953 (закон для втікачів) і які не використано з датою 31 грудня 1956 р., а саме 2.500 віз для втікачів-скитальців у Німеччині, 1.000 віз для Данії і решту для втікачів з-поза залізної заслони.

Ці нові постанови і поправки у великій мірі відносяться до українських аплікантів, які не мали змоги дістати віз раніше і які далі зацікавлені в переселенні до ЗДА. Тому вони повинні негайно почати старання згідно з постановою закону.

У всіх справах переселення можна звертатись до нашої допомогової переселенчої установи Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) у Филаделфії, який вже дотепер переселив до ЗДА понад сорок п'ять тисяч українців і який допоможе вповні також в цій новій, хоч і труднішій переселенчій акції.

Т.

„РАДІО ВИЗВОЛЕННЯ" І УКРАЇНЦІ

Мюнхен. — Три роки працює українська редакція „Радіо Визволення" в Мюнхені. Щодня протягом 24 годин на добу йдуть українські радіопередачі в Україну. В міжчасі українська редакція на засоби Американського Комітету для Визволення видала друком вже два збірники своїх статтей, переданих в Україну через радіо. Численні редакції українських часописів у вільному світі одержують програми української редакції. „Радіо Визволення". Таким чином кожен зацікавлений журналіст чи публіцист може сам собі на основі цих програм зробити певну картину плюсів і мінусів праці української редакції.

Переглядаючи українські програми, не можна заперечити, що до них часто входять насправді патріотичні статті. Часто говориться про колоніяльне становище України супроти большевицького центру, від недавнього часу зауважуємо й статті проти русифікації населення України та про всесторонню дискримінацію його комуністичною партією і совєтською державою. Слухачеві в Україні „Радіо Визволення" увесь час пригадує большевицькі злочини, про які говориться у зв'язку з Вінницею, голодом в Україні в 1932/33 р. тощо.

Але мінус справи в тому, що в українських передачах дуже рідко називається справи справжнім іменем. Експлюатує Україну большевицький центр. Це — правда. Але якої національности люди сидять в цьому центрі, хто його створив — про це „Радіо Визволення" не говорить. Бувають, як згадано, від недавнього часу, гострі статті проти русифікації (три роки було заборонено про русифікацію говорити). Але говориться в цих статтях про „совєтську" русифікацію України . . . Смішне твердження. Ясно ж, що русифікувати можуть тільки росіяни, а ніхто інший. Чому цього не вільно подати українському слухачеві? Розуміємо, що Американський Комітет не хоче дразнити російський нарід, але чому не вільно вживати навіть виразу „московські большевики"? Враження таке, що відповідні американські чинники просто бояться російської еміґрації, і тому не дозволяють українцям говорити те, що фактично є.

Коли перечитуєш українські програми, впадає в очі, що абсолютна більшість матеріялів — це матеріяли не українські, але загально протибольшевицького характеру. Вони не вказують на історичний російський імперіялізм, що саме є носієм ідей комунізму і що з його допомогою поневолено неросійські нарди СССР. В українських радіопередачах ми не знайшли ані разу „російського імперіялізму", вживається тільки — „совєтський імперіялізм". З українських програм лише мала частина насправді українська, бо вже на самі тільки вісті відходить з кожної 30-хвилинної програми 10 хвилин. Ці вісті приготовляються в загальному відділі новин, де, крім американців, працюють тільки російські журналісти, які викидають усе, що могло б „неприємно" звучати для російського вуха. Наприклад, якщо який державний муж Заходу скаже „російська окупація України" чи Угорщини, то росіяни з цього негайно зроблять „совєтську окупацію" і т. д. І так редаговані вістки мусить передавати українська редакція.

Дальших 10 хвилин української програми йдуть на коментарі та голоси західньої преси. І цей матеріял майже виключно приготовляється в загальному відділі новин, а більшість членів української редакції (з них один відомий журналіст, а другий колишній головний редактор української газети в Німеччині) мусять перекладати його з російської мови на українську.

На початках праці української редакції, понад 3 роки тому, коли українські програми тривали по 20 хвилин, обіцяно, що з поширенням програми на 30 хвилин дадуть більше журналістичних сил. Українську програму поширено вже понад рік, але домагання збільшити число редакційних працівників іґноруються; програма поширюється матеріялами, підготовлюваними російськими журналістами в загальному відділі, а члени української редакції чимраз більше обертаються на перекладачів.

Від деякого часу українці почали вимагати поширення української програми до 60 хвилин, — так, як це має російська програма, і одночасного збільшення числа членів редакції. Українцям дали ще дві додаткові програми тижнево, але кількість українських працівників не збільшено. Таким чином більшість членів української редакції не мають часу писати, бо мусять лише перекладати матеріяли т. зв. „невтрального антисовєтського характеру", де, очевидно, про російський імперіялізм не згадується. У декого створюється враження, що українських журналістів навмисне перевантажують перекладною роботою, щоб менше писали на національно-українські теми.

Для українських програм на 30 хвилин щодня плюс два додатки по 30 хвилин раз на тиждень є тільки один режисер, що оформлює програму. Для російської редакції з 60-хвилинною програмою є

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПЛЯМИ НА РОБІТНИЧОМУ РУСІ

Джеймс Р. Гоффа — це енергійний, в силі віку діяч американського робітничого руху, який тому рухові приносить мало чести. Формально — він тільки 9-ий віцепрезидент Міжнародного Братства Шоферів, одної з наймогутніших організацій, що нараховує 1,400.000 членів. Насправді — він найвпливовіший член в управлінні цієї професійної спілки і найповажніший кандидат на її президента. Це місце опорожнилось після того, як скомпромітований внаслідок енергійного слідства Спеціяльної Сенатської Комісії для розгляду невідповідної практики в адміністраційно-робітничому русі — президент цієї спілки Дейв Бек зрікся кандидувати. Вибори відбудуться на конвенції Міжнародного Братства Шоферів, що починається 30 вересня ц. р. в Маямі Біч, Флорида. Тим часом Дейв Бек, Джеймс Гоффа і шість інших високих урядовців названої професійної спілки були переслухувані на Комісії для справ етичної поведінки („практики") найвищої верхівки американського зорганізованого робітництва — Американської Федерації Праці й Конґресу Індустріяльних Організацій. 23-го вересня, отже за тиждень перед конвенцією Братства Шоферів, радник тієї Комісії має скласти офіційне звідомлення Екзекутивній Раді Федерації, а ця остання вирішить, як їй бути у відношенні до названих діячів шоферської професійної спілки з уваги на скандальні ревеляції про їхню поведінку, як керівників тієї спілки. Дейв Бек вийшов з переслухування на Сенатській комісії в такій мірі скромпромітований, що федерація відразу ж припинила його в урядуванні, як свого віце-президента. Джеймс Гоффа вправді не закривався 5-им Додатком до Конституції, як це раз-у-раз робив Бек, зате коло 200 разів виправдував себе „затратою пам'яті". Але й при всій своїй найслабшій пам'яті — він не міг заперечити, що „позичав" собі сотні тисяч долярів із юнійної каси на приватні торговельні й біржові операції, що користувався при цьому послугами посередника дуже підозрілої марки, що приятелював із засудженим вже після того сенатського переслухання на два роки в'язниці ракетиром Джонні Діо та що співпрацював із ним у творенні фіктивних робітничих спілок для різних махінацій і т. д.

Проте, Джеймс Гоффа є — як запевняють знавці робітничих відносин в Америці, — надалі найсильнішим кандидатом на становище президента організації, що об'єднує 1,400.000 членів, дармащо свою кандидатуру зголосили й інші діячі, чесність яких стоїть понад усякими сумнівами. Самий цей факт кидає сумне світло на відносини в зорганізованому американському робітничому русі. Його найвищий керівник, президент Американської Федерації Праці й Конґресу Індустріяльних Організацій, Джордж Міні, є безкомпромісовим речником очищування робітничого руху від нечесних, обманницьких і злочинних елементів. Він заступає погляд, що треба виключити Міжнародне Братство Шоферів із членів федерації, якщо воно не переведе радикальної чистки в своїх рядах, себто, якщо передусім не викине з свого проводу чотирьох своїх лідерів, обтяжених сенатським слідством: Бека, Гоффу, Брюстера і Бреннана з різних кінців ЗДА.

Однак, це не така легка справа. Трудність переведення тієї чистки — це теж познака нездорових робітничих відносин. Коли б поміж отими 1,400.000 членами шоферської професійної спілки перевести загальне голосування, то напевно величезна більшість рішила б, що для Гоффи немає місця у її проводі. І тому саме державні й суспільні діячі ЗДА, стурбовані минулорічним скандалом із Міжнародною Асоціяцією Портових Вантажників і теперішнім скандалом Братства Шоферів, призадумуються над такою реформою виборчої системи в юніях, щоб була краще й ефективніше забезпечена демократична контроля членством. Тим часом панівними органами в робітничих спілках є їхні адміністраційно-службовицькі апарати й управи, які стають майже незмінними, хронічними тілами. Коли пригадати велетенські платні керівників великих американських спілок — по кількадесят і вище ста тисяч долярів річно з трерізними „додатками", домами, автами і т. д., то нічого дивуватись, що ті достойники дбають за збереження своїх становищ. Кожна така велика спілка обертає мільйоновими фондами. Її кількадесятитисячні адміністраційні апарати — це державки в державі, бо кожна така спілка, хоч є членом Американської Федерації Праці й Конґресу Індустріяльних Організацій — має повну автономію у своїх власних організаційних і всіх інших внутрішніх справах.

Отож саме Джеймс Гоффа і вірні йому інші члени правління Братства Шоферів заповіли Екзекутиві Федерації, що вони не дозволять обмежувати автономію Братства, до якої належить м. ін. вибір керівних органів своєї організації. На тій підставі Гоффа сподівається, що, всупереч усьому тому, що вийшло наверх на сенатській Комісії — він стане президентом. Братство шоферів, мовляв, становить не тільки кругло 10% членства Федерації, отож усього зорганізованого американського робітництва, але й 10% його грошових прибутків — конкретно: 1,000.-000 долярів річної вплати до каси Федерації. Далі: Братство Шоферів — це організація, від якої практично залежить весь американський промисл і торгівля, бо припинення довозу вантажними автами потрібних фабрикам матеріялів та припинення довозу харчів і інших товарів до всіх розподілень і крамниць — може спаралізувати і продукцію і її збут. Сама ж організація Братства має тепер у своїй касі коло 40 мільйонів долярів готівки, отже не боїться банкрутства на випадок виключення її з Федерації. Зате робітничому рухові загрожувало б те, що Братство, викинене з Федерації, сполучилося б з названою вгорі викиненою Асоціяцією Портових Вантажників та кількома іншими спілками, викиненими за опанування їх комуністами, і таким чином створився б новий сильний табір спілок, опанованих найгіршими елементами.

Така перспектива не вміщається керівництву Федерації. Але й Братство Шоферів хоче оминути скандалу з викиненням його з Федерації, та й сам Гоффа хотів би замирення з Федерацією і Джорджем Міні. Тому він обіцяє „санацію" відносин в Братстві, а щодо себе самого заявляє, що перестане займатися власними „бизнесами" на зразок тих, що їх вів — юнійними фондами — до цього часу. Джордж Міні і найповажніші американські часописи відповідають, що санація відносин повинна початися від поставлення поза рядами правління спілки шоферів — самого Джеймса Гоффи. Можливо, що ані в цьому місяці, ані впродовж найближчих місяців чи навіть років трудно буде перевести повну санацію відносин в усіх клітинах робітничого руху в Америці. Але, судячи з тону і змісту буквально всієї американської преси, процес тієї санації ітиме безперервно вперед, і недалекий той час, коли з американського робітничого руху зникнуть такі погані головачі, як ті, що мусять заслонятись п'ятим конституційним доповненням перед осудом народу, чи „браком пам'яті".

Д-р Любомир О. Ортинський

ЗАВДАННЯ КОМБАТАНТІВ

(Доповідь, виголошена на 5-му з'їзді Братства кол. вояків 1-ої Української Дивізії УНА 1 вересня 1957 р.)

(3)

Так думає, а може й говорить не один скептик, і ми не можемо цих роздумувань залишити без відповіді або збути їх апелем і закляттями. Фактом є, що такому демобілізуючому роздумуванню про еміґраційну безперспективність улягає поважне число нашої національної і вужчої, братської, спільноти на чужині, що цей мелодраматичний спів сирен відводить від гурту й організованого життя не мало людей.

Пригляньмося спершу, чи такого роду розумування по лінії — куме, спускаймося на дно — сперті на логіці й чи преміси такого заключування логічні й сперті на фактажі, чи може є вони вислідом слабодухої нашої постави і йдуть по лінії найлегшого опору.

Застановляючись над цією проблемою, передусім мусимо усвідомити собі, що еміґрація, а ще до того масова, не є нормальним явищем, і що внаслідок того її життя і дія складніші ніж автохтонної спільноти. Складність ця полягає в першу чергу в тому, що ми не можемо діяти безпосередньо на користь української справи; що ми не можемо будувати України в Ню Йорку, на „Союзівці" чи в Канаді, не можемо виставляти української армії і т. п., а силою обставин можемо і повинні виконувати тільки допоміжні функції супроти батьківщини. Україна — над Дніпром і Дністром, а ми і наша діяльність над Гудсоном і Онтеріо є тільки секундарною, доповнюючою. Це, одначе, не значить, що наше завдання мале, а наша дія безперспективна.

Рідко коли і рідко яка еміґрація мала такі великі й пильні завдання, мала таке велике поле діяльности, як наша, і то в наші дні. Але ми не хочемо задовольнитися самим цим ствердженням і спробуємо піти глибше і дійсно перевірити, чи можемо ми, як еміґрація, а зокрема як комбатанти Дивізії, в формі нашого товариства, Братства, вести корисну для нашої батьківщини працю. Пригляньмося, чи це тільки святкова фраза для самообману, чи справжні шанси і можливості.

Спершу киньмо оком на наявну дійсність у світовій політиці, бо кінець-кінцем від неї у великій мірі залежить і доля України, а посередньо змога нашої допоміжної дії.

За дванадцять років, що минули після останньої війни, світ не тільки не зазнав справжнього миру, але остаточно розколовся на два ворожі табори. І коли ще в перших роках на нас, як на тих, що боролися з большевизмом, дивився дехто на Заході, як на ворогів їхнього альянта СССР, сьогодні ситуація радикально змінилась, а ті, що так дивилися, нерадо собі про своє тодішнє наставлення пригадують. Не запускаючись в спекуляції, чи і коли прийде до евентуального зудару в формі третьої світової війни, ми все ж спостерігаємо, що протиріччя між большевицькою тиранією і вільним світом дедалі поглиблюються, і що їх не зліквідувати ані конференціями, ані гарними словами. В наслідку — обидві ворожі сторони перебувають у стані повного поготівля і боєготовости.

З черги подивімось на положення в СССР, в орбіті якого є наша батьківщина. Про все інше можна там говорити, тільки не про петрифікацію статус кво. Там — за Гераклітом — панта рей кай уден меней — все пливе й нічого не стоїть на місці. Від смерти Сталіна там іде завзята боротьба за владу між кремлівськими можновладцями, в якій Хрущов переміг тільки в першій рунді. Ситуація плинна, і дослівно кожний день може принести далекосяжні внутрішньо- і зовнішньополітичні потрясення. Але й без того, так, як справи представляються в цій хвилині, Совєтський Союз перебуває в стані глибоких процесів. Вони покищо йдуть під контролею Кремлю, він ще реґляментує вольності, яких домагається населення і які тільки під тиском цього населення він мусить признавати. Кремль мусить іти на уступки тискові, що йде від національних аспірацій поневолених, неросійських народів; він мусить поступатися перед бажанням загалу населення поліпшити побут і т. п. Як довго вдасться Хрущову та його кліці вдержати наростаючі в СССР процеси на поводах партійної диктатури — академічне питання. В кожному разі в цьому процесі пом'якшування курсу щораз чіткіше зарисовується питома вага і значення України, як найтвердішого протибольшевицького ядра. За останніх три роки ми мали змогу занотувати цілий ряд подій у житті нашої батьківщини, які вказують на те, що Москва, не зумівши подолати нашого народу брутальним терором, перейшла від нагайки до цукру і різними малими його давками, дрібними поступками в ділянці мови й культури намагається, коли вже не з'єднати собі симпатій нашого народу, то принаймні невтралізувати його вороже до режиму наставлення.

І ще одно стало очевидним: Москві дуже не на руку діяльність української еміґрації, про яку наш народ доволі добре поінформований і яка є для нього підбадьорюючим стимулом до боротьби за національне самозбереження. Дійшло вже до того, що ворог не може довше промовчувати діяльности еміґрації, він мусить вдатися до двосічної зброї — до поборювання її спеціяльною кампанією. Для тієї цілі вживається сьогодні не лише совєтську, українськомовну пресу, але заставляється делеґата України в Об'єднаних Націях лаяти еміґрацію й компромітувати її перед народом.

(Кінець буде).

ЯКЕ ЦЕ ЩАСТЯ . . .

Яке це щастя — сонця шати
Угледіть з ночі темноти,
Усе відкрите приношати,
Усе загублене знайти.

Ти снилась, марилась
і мрілась,
Як мавка в синьому диму,
І щирим цвітом рожевілась
Малому серцю мойому.

Як чайка в морі, на просторі,
В передвечірній тишині,
В шуханні, в радості і в горі
Твій клич і поклич по мені.

І ярового сонця злиток,
І вереснева тишина —
Очей цілованих відбиток,
Усмішок лагідна луна.

АНДРІЙ МАЛИШКО

РАСОВІ УПЕРЕДЖЕННЯ В КАНАДІ — НЕВЕЛИКІ

23.500 канадійських негрів переконані, що для них Канада є країною добрих можливостей. Міністерство громадянства стверджує, що більшість з них не запримічує, щоб кольор шкіри був для них великою перешкодою при шуканні праці чи взагалі в життєвій кар'єрі кольорової людини.

До речі, Канада не має традиції невільництва, так як З'єдинені Держави Америки. Невільництво повалено в британській імперії та Канаді ще 1811 року. До часу знесення невільництва в ЗДА яких 50 літ пізніше як у Канаді — багато невільників втікало з ЗДА до вільної Канади.

В бюлетені „Ситизен", що його видає міністерство громадянства, відмічено, що ситуація негрів у Канаді не завжди була така догідна, як тепер. Перед другою світовою війною канадійські негри могли одержати тільки гірше платні роботи і то в обмеженій кількості. Щойно війна відкрила їм більше можливостей. Промислові й бюрові роботи, на які раніше негрів не приймали, стали для них доступні тому, що в Канаді під час війни відчувалася гостра недостача працівників. „Війна виконала теж освітньо-виховну ролю", — стверджує згадана стаття. „Негри воювали в лавах канадійських збройних сил поруч інших канадійців, а в запіллі негри працювали плече об плече з своїми співгромадянами. Вислідом того стало прийняття негрів в канадійську спільноту до такої міри, як ніколи раніше".

Іншим чинником у тому ділі було зорганізування негрів — залізничних носіїв у профспілку 1942/43 році У тому часі тим родом праці займалася більшість канадійських негрів. Від 1945 року платні цих носіїв збільшилося втроє, а тим самим зріс попит на те зайняття і збільшилося число кандидатів з-поміж некваліфікованих робітників, навіть і білих.

Третім чинником у поліпшуванні долі негрів були відповідні закони, схвалені федеральним і деякими провінційними парляментами. Ці закони забороняють дискримінацію при прийманні на працю із-за расового й етнічного походження, кольору шкіри чи релігії.

Більшість працюючих негрів все ще затруднена як некваліфіковане робітництво, але кількість кваліфікованих робітників і професіоналістів серед них зростає. Сьогодні в кожному більшому місті Канади знайдете негрів - лікарів, дентистів, адвокатів, інженерів, учителів, професорів; при тому всі вони мають мішану клієнтелю. В міністерстві громадянства в Оттаві працює келґарський адвокат Вайолет Кінґ. І. Е. Ватсон є правним заступником міста Віндзор, Онт.; д-р Рой Пері є членом віндзорської Контральної Ради, а д-р Г. Д. Тейлор є членом віндзорської Шкільної ради. Всі вони негри.

Розривкові, культурні і спортові ділянки забезпечують чимало можливостей для канадійських негрів. З-поміж них вибилися на передові місця в музиці такі одиниці як уродженка провінції Нова Скотія — Поршія Вайт — співачка, та джезові піяністи Оскар Пітерсон з Монтреалу і Калвін Джексон. Канадійська телевізія видала такі визначні негритянські таланти як Елеанор Калінс з Ванкуверу і Филіс Маршал. Кілька негрів належало до канадійської олімпійської атлетичної репрезентації в 1956 році, а д-р Філ Едвардс з Монтреалу був тренером бігів тієї репрезентації. Канадійський бокс посідає таких чільних негрів-боксерів: Ірл Волс і Лері Гейнс (важка вага), Рой Вавтерс (середня вага), Артур Кінґ (легка вага) і Дені Веб (найлегша вага).

В канадійському футболі негри вудограють щораз чільнішу ролю. Більшість з них — це прибулі з ЗДА, при чому кілька з них набули вже канадійське громадянство, в тому числі Герб Тревік з монтреальської спортової команди „Алюетс". К. С.

„РАДІО ВИЗВОЛЕННЯ" І УКРАЇНЦІ

(Закінчення зі стор. 2-гої)

аж три режисери. Українців не приймають до такого важливого відділу, як відділ новин, де, крім того, приготовляють також загальні коментарі, обробляють голоси західньої преси тощо. Якщо українця і приймуть до „Радіо Визволення", то тільки на найнижче оплачувану працю. Були численні інтервенції в цій справі, але безуспішні: „нема місця, нема грошей, може колись . . ." Росіян працює в системі Американського Комітету 6-8 разів більше як українців, хоч українців в Німеччині у 2-3 рази більше як росіян.

Не раз українці домагалися, щоб українську програму надавалося в такий спосіб, щоб її можна було чути також і в Західній Німеччині, бо ж таки російську чути. Українцям в цьому відмовляли, а щодо російських програм говорили, що в Західній Німеччині чути їх тому, що надається їх для совєтських військ, стаціонованих в Східній Німеччині і на Мадярщині. На вимогу передавати українські передачі також для совєтського війська у цих країнах сказано, що це „зовсім непотрібне, бо всі українці розуміють російську мову". Російські передачі „Радіо Визволення" чути в усіх частинах СССР, отже й в Україні. А українські програми надаються тільки в Україну. Вимоги передавати бодай в Казахстан і Центральну Азію, де є так багато українців — не береться до уваги, хоча українці повторюють їх уже три роки.

При організуванні української редакції „Радіо Визволення" було обіцяно, що провідні українські політичні діячі зможуть через радіо говорити до українського народу. Але то була тільки обіцянка. Говорив, правда, Іван Багряний (як бачимо з надісланої нам української програми), але він міг ґоворити тільки як письменник, а не як політик. При організації української редакції також обіцювано, що в Ню Йорку буде створена допоміжна українська редакція, так, як це мають росіяни. Минули понад три роки, а в Ню Йорку щойно в останніх днях прийнято одного українця до відділу радія. Зате в Ню Йорку при Американському Комітеті є цілий штаб російських журналістів та різного роду дорадників і таке враження, що все на ділі робиться тільки для російської редакції, все спрямоване на підтримання і посилення російських передач.

Той факт, що взагалі існують українські передачі „Радіо Визволенн", треба вважати за позитивний. Але рівночасно українське громадянство мусить енерґійно вимагати усунення такого стану, як упослідження українців і української редакції. Мусимо звернути на все це увагу. Американці народ чутливий на всяку несправедливість, а зокрема несправедливість національну.

Журнал „Стар Віклі" про Ірину Носик

Торонто, Онтаріо. — Торонтонський журнал ілюстрацій „Стар Віклі" з дня 14-го вересня приніс аж дві повні сторінки ілюстрацій про працю українки панни Ірини Носик, фотографія якої прикрашує й обкладинку цього числа. Батько панни Носик є головою Української Стрілецької Громади на Канаду, а вона працює при катедрі зоології в Торонтонському університеті. „Стар Віклі" підкреслює, що панна І. Носик народилася в Україні і прибула до Канади 6 років тому, побувавши перед тим в Чехії та Австрії. „Ірина Носик, пишеться в журналі, є професійним мистцем міжнародної слави, але про її славу мало знають в чисто мистецьких колах. Вона спеціялізується в рисунках і малюнках, потрібних для наукових демонстрацій в університеті. Для зміни від щоденної праці в університеті вона любить малювати портрети й краєвиди. Між іншим, вона намалювала і свій портрет". Її рисунки й малюнки високо оцінюють в наукових університетських колах.

● **Метрополітальна опера** в Ню Йорку оголосила конкурс на прийняття танцюристів до свого балету.

● **В Олбані**, Н. Й., у четвер 19-го вересня відбудеться демократичне прийняття, в якому має взяти участь 2,000 осіб з цілого стейту Ню Йорк. Головним промовцем на цьому прийнятті буде демократичний сенатор із Массачусетсу, Джан Ф. Кеннеді. Крім того промовлятимуть губернатор Гарриман, губернатор Пенсилвенії Лідер та посадник Ню Йорку — Ваґнер. Вступ коштуватиме 50 долярів.

ОКСАНА ВОЙНОВСЬКА З ВІДЗНАЧЕННЯМ ЗАКІНЧИЛА ПРОФЕСІЙНУ ШКОЛУ

Оксана Войновська, роджена в м. Сереті на Буковині, приїхала до Америки з своїми батьками в 1949 році. Вже змалку вона мала велике замилування до балету, і цю ділянку мистецтва вибрала собі як професію. З

Оксана Войновська

відзначенням закінчила Квінтано'с гайскул фор янґ профешенелс в Ню Йорку, а тепер вчиться в Школі американського балету, де за рік науки її, як одиноку українку, призначили до найвищої професіональної кляси. Як сама висказується, це для неї неабиякий успіх. „Балет — це моє життя", — можна часто чути з уст молодої професіоналістки.

На будуче думає дістатися до балетної компанії, а головно, до Опери Ню Йорк Ситі Сентер Балет Компані.

С. Федів.

● **У Туреччині** розписано на 27 жовтня ц. р. нові вибори до парляменту. У зв'язку з цим призначено 116,600,000 турецьких лір ($21,500,000) на будову нових доріг і на проведення до деяких міст водопроводів, щоб облегшити вибори. У новому турецькому парляменті буде 608 послів. Теперішньому гостро антикомуністичному урядові опозиція закидає диктаторську систему.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

З НАШИХ БУДНІВ

ДЕСЯТЬ КРОКІВ ЗА ЧОЛОВІКОМ

Маю маленьке застереження проти теорій наших окциденталістів, які твердять, що Україна завжди належала й належить до Заходу.

Що мене, як кажуть, призвело до таких єретичних міркувань? Одна часописна нотатка про те, що в Японії здобули собі жінки великі права: можуть тепер голосувати, розводитись з чоловіками, а найголовніше те, що жінка не мусить уже тупцювати десять кроків за чоловіком, а може йти з ним упарі.

То мені зараз пригадало звичаї й обичаї в моїх рідних сторонах . . . Хоч і село В., наприклад, було всього три милі від Львова, отже принципіяльно належало до Заходу, проте деякі звичаї в ньому мали чисто орієнтальний характер. Непричком, як у Японії.

Коли, наприклад, дядько вертався ввечері з косовиці чи від жнив, то дядина завжди шкандибала за ним, п'ять, чи більше кроків позаду, докладно не скажу вам — скільки, бо я тих кроків не рахував. І то дядько йшов полегонько, впорожні, тримаючи на плечі косу, чи граблі, а бідне жінчище аж до землі гнулось під велечезним тлумаком з травою.

Така сама товариська форма обов'язувала під час повороту з дуже важливої в рідному краю оказії — з ярмарку. Дядько сунув гордо попереду, в трьох капелюхах на голові, застромивши за халяву веретено, чи колотавцю, достоменно так, як на образках Ека. А з-заду дрибтала босими ногами дядина і таскала на плечах решту купленого краму.

В неділю до церкви жінка не відважилася б іти впарі з чоловіком. Звичайно, він крокував одним боком дороги, вона підбігала другим . . .

Як бачите, Шановні Читачі, наведені тут конкретні приклади не лише підважують теорії окциденталістів, але й, одночасно, заперечують погляд Докії Гуменної, що в нашому побуті є ще багато залишків матріярхату. Соррі, дорога Докіє, не бачив я тих залишків у бібрецькому повіті.

Правда, був один відокремлений випадок у сусідньому селі К., що тхнув подекуди Трипіллям і матріярхальними порядками.

Жила-була там Горпина, здоровенна молодиця, говорила басом, як архієрей, і носила розкішні „бакенбарди", що їх міг би їй позавидувати неодин цісарський гузар. А чоловік її, Тимко, був некудишній на вигляд, малий, тихий та покірний, як суслик. Той, бувало, на сором усього чоловічого роду, йшов до церкви три кроки за жінкою, ніби чура за капітаном. Ой, то ж було сміху та глуму, з того бідного Тимка, що й описати несила!

Мабуть не міг він, серденя, того всього пережити, бо в 1944-му році пішов із хлопцями в партизанку . . . Не знаю, що з ним сталося опісля. Коли живий та здоров — хай Бог має його в своїй опіці і береже від Горпини. Коли ж пропав хлопець, десь у сибірській тайзі, то загинув він не лише як жертва червоного насильства, але і як жертва запізненого матріярхату.

Ікер.

Проф. Богдан Матвієнко-Сікор із Бразилії на студіях в ЗДА

Молодий українець, професор текстильної хемії, Богдан Матвієнко-Сікор, дістав від уряду ЗДА наукову стипендію. 23-го серпня він відлетів з Ріо де Жанейро в наукову подорож до Північної Америки, де пробуде один рік.

Професор Богдан Матвієнко-Сікор, по закінченні фахової освіти, керував хемічним відділом великої текстильної фабрики в Ріо де Жанейро. В 1956 році його іменували професором текстильної хемії у Вищій Бразилійській Національній Текстильній Школі (в Ріо). Після закінчення студій в цій країні, де має ознайомитись з модерними методами текстильної хемії, молодий науковець повернеться до своєї катедри у Вищій Бразилійській Текстильній Школі. Професор Богдан Матвієнко-Сікор народився в Південній частині України, але разом зі своїми батьками, перед навалою большевиків у другій світовій війні, змушений був покинути Рідні Землі і виїхати на еміґрацію. Вищу освіту він уже здобув в країнах вільного світу, зокрема в Бразилії. В його особі маємо багатонадійного українського науковця молодшого покоління.

ПОДЯКА

Почуваюся до щирого обов'язку зложити прилюдну подяку Управі Т-ва „Бюди-Лев" — В. Панам П. Шугановi та М. Андрейкові у Ню Йорку, за фінансову допомогу при перенесенні Тлінних Останків

мого пок. брата ІВАНА,

поручника У. Н. А. до спільної могили, з пок. братом Анатолієм, артистом-малярем у Парижі.

Також складаю якнайщирішу подяку: Вп. Панству Митровичам, Вп. Пані Марії Клярте, Комітетовим та всім людям доброї волі, які зайнялися особисто справою упорядкування могили та пам'ятника у Парижі.

Торонто, Канада.

Леонид ЯБЛОНСЬКИЙ — брат

• ПРАЦЯ • • HELP WANTED MALE •

ДОСВІДЧЕНІ МУЖЧИНИ
ЯК
Cabinet Polishers Burning In
40 годин тижнево, плюс 10 надчисельних годин по 1½ "рау".
Ясна, провівна фабрика.
Добрі умовини праці.
Постійна праця.
Голоситись зараз:
LAICO TERMINAL WAREHOUSE
Industrial Road
CARLSTADT, N. J.

FOLDING PAPER BOXES GLUING MACHINE OPERATORS
Досвідчені фахівці на целофанових машинах на 3-тю шифту.
Досконалі умовини і платня.
Також
CUTTING and CREASING PRESSMEN for 2nd Shift
CONTINENTAL FOLDING PAPER BOX CO.
River St. and Grand Ave.
Ridgefield, N. Y. WHitney 3-4400

BUS BOYS
на кілька годин, або повний час.
Досвід конечний.
Голоситись особисто, після 2:30 до:
Marlene Rossbach
RESTAURANT
on the Mountain
Suffern, N. Y.

• ПРАЦЯ •
• Help Wanted Male-Female •

MEN — WOMEN
Miscellaneous
Factory Work. 5 day week.
Some overtime
Steady Employment
Union Benefits.
ST 4-7880 Ask for Mr. Taylor

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED FEMALE •

WAITRESSES
and
COUNTERGIRLS
Праця денна і нічна.
Голоситись особисто.
HOWARD JOHNSON
Route 46. Exit of Jersey Turnpike.
Ridgefield Park, N. J.

WAITRESSES
Кілька годин
або повний час.
Досвід конечний.
Голоситись особисто по 2:30 до:
Marlene Rossbach
RESTAURANT
on the Mountain
Suffern, N. Y.

ЖІНКА у віці 18-50 р. до легкої домашньої праці. Приватна кімната і лазничка. Один день вільний в тижні і вечорі.
$140 місячно, плюс харч і кімната.
Англійська мова не конечна, господиня розуміє по-українськи. Гарний дім.
9 миль від Ню Йорку.
Телеф.: COlfax 1-4468

WRAPPERS
(у віці 18-35 р.)
1-ша шифта 7:30 р. — 4 п. пол
5 днів — 40 годин в тижні.
2-га шифта 4 п. пол. — 12 веч
5 днів — 37½ год. в тижні.
Голоситись в бюрі фабрики:
Street fl. — 40 Cooper Square — Near Astor Pl.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Місячні збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 206, відбудуться в неділю, 15-го вересня 1957 р., в парафіяльній залі, — при 74 Геррис Евеню, о год. 1-ій по пол. Просимо всіх членів прибути на ці збори. Будуть важливі справи до обговорення і до полагодження, головно щодо товариської забави, яка має відбутися 12-го жовтня ц. р. — В. Киндефорський, предс.; І. Кокольський, секр.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Пригадується членам Б-ва св. архістратига Михаїла, Відд. 147, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го вересня 1957 р., в залі укр. прав. громади, від год. 2-ої до 4-ої по пол. Просимо дуже, щоб не зволікати з вкладками, а приносити їх вчасно у вище назначених годинах, улегшуючи тим самим працю урядників. — Управа.

• RESTAURANT •

Повний обід від $2.85. Бенкети на 10-1,000 осіб. На бажання приватні залі. Спеціяльне меню на групові обіди, прийняття, весілля і т. д. Ревія-танці. Перекуски від полудня до 3-ої год
CARL HOPPL'S — VA 5-6035
Valley Stream Park Inn.
Merrick Rd. Valley Stream, L. I

GRIPSHOLM RESTAURANT, Inc.
324 E. 57th St.
New York 22, N. Y.
Найкраще шведське "Smoergasbord".
Перекуски, — коктейлі, — обіди
Охолоджено.
PL 9-6260

• REAL ESTATE •

ДОМИ НА ПРОДАЖ:
2 род., зі садком, біля Пелгембей саб. за $14,500, готів. $2,800;
3 род., біля парку, надзвичайно велика площа, садок, ґараж. Дуже добрий дохід. Увесь дім вільний, за $25,000;
5 род., з двома склепами, на 187 вул. (St. Micholas) за $26,000;
13 род., біля Fordham Road — Вест Бронкс. Чудова дільниця, за $32,000, гот. 7,500.
Доми дають добрий дохід.
Вільні мешкання для купуючого.
Вигідні умови сплати.
Українська фірма
RADKI REALTY CORP.
3450 Broadway,
New York 31, N. Y.
AU 1-0194

• PROFESSIONALS •

Dr. JOZEF SAMOSTIE
Лікар з Варшави лічить гострі і хронічні недуги головіків і жінок, також небезпечні шкірні недуги і загальне ослаблення. Гемороїди і жиляки, без операції. Бадання крови до шлюбних свідоцтв.
X-Ray і Fluresсope.
Години: 10 рано до 6:30 — понеділки, середи і суботи.
Лікування жіночих недуг.
220 E. 12th St., New York (між 2-3 Еве.).

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St., New York City

• MISCELLANEOUS •

FLUSHING IMPORTED CARS
135-09 Northern Blvd.
Flushing, L. I. — FL 3-0200
повідомляє про відкриття найбільшого центру заграничних і спортових авт в North Queens.
Цілий час 6 механіків.
Телефонуйте до нашого інженерного відділу для перемоделювання спортового авта та спеціяльних перегонових авт.

ШИТТЯ НА МІРУ
і поправки.
Ціни знижені до "Labor Day"
KOSKI TAILORING CO.
Adolph Wirkkula — власник.
1425 3rd Ave. (81 St.)
New York 28, N. Y.
REgent 7-0554

VOLKSWAGEN
Достава місцева і за океан.
CHARLES J. WEIS, Inc.
215-22 Jamaica Ave.
Queens Village, Long Island
HOllis 4-2929

Якщо маєте діло в справах
ПОДОРОЖЕЙ
зверніться до нас
RICHTER & KAISER, Inc.
164 Remsen Street,
Brooklyn 1, N. Y.
MAin 5-2264-65-66
Adjacent to "Ave Maria" Shop.

• КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ •

В книгарні „Свободи"
можна одержати найновіші книжки видань
В АРГЕНТІНІ.

НЕ ПЛАЧ РАХИЛЕ — Ю. Тис — Різдвяна містерія-драма	.40
ПАХОЩІ — А. Галан	1.00
ЗЛАТ-ЖОЛУДЬ — С. Сацюк	1.00
БУЗКОВИЙ ЦВІТ — М. Цуканова	1.00
СКРИПКА НА КАМЕНІ — О. Сацюк — п'єса	.50

Замовляти:
SVOBODA
83 Grand St., Jersey City, N. J

ХТО НЕ ЧИТАВ ЩЕ цікавого роману
Степана ЛЮБОМИРСЬКОГО
Жорстокі світанки
Роман в 2-ох томах.
Можете набути в книгарні „Свободи".
Ціна $2.00. — Замовляти:
SVOBODA
83 Grand St., Jersey City 3, N. J

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ В НЮ ЙОРКУ

(Репортаж)

Центральна артерія нюйоркського Давнтавну — 14-та вулиця. Найбільше рухлива, галаслива і приваблива. Приваблива різноманітністю і контрастами. Зручністю доїзду та... казково низькими цінами.

Йдучи тіневою стороною 14-ої вулиці, між 2 і 3 Евеню, напроти еспанського кінотеатру „Метрополитен", — ви побачите ювелірну крамницю з великим написом „МЕТА". Це — перша українська ювелірна крамниця в Ню Йорку. Заходимо всередину. Після палючих променів американського сонця приємно вражає затишок штучного охолодження та привітна усмішка власника „МЕТИ" — Бориса Ковалева. Ще у вікні помічаємо золоті тризуби, неперевершені вироби з волинського бурштину, українські друкарські машинки та ювелірні вироби в европейському стилі. Всередині крамниці приковує увагу велика кількість золотих швайцарських годинників та німецьких короткохвилевих радіоприймачів.

— Як довго вже існує ваша крамниця? — запитуємо у власника „МЕТИ", що схилився над годинникарським столом.

— Саме тепер ми відзначаємо другу річницю існування „МЕТИ", — відповідає Б. Ковалів.

— Які ваші матеріяльні успіхи за цей час?

— З гордістю можна ствердити, що в порівнянні з першим роком, другий рік приніс „МЕТІ" подвоєний торговельного обороту.

— В чому таємниця такого успіху? — здивовано питаємо ми.

— Таємниця?! — сміючись перепитує п. Ковалів. — Ми не маємо таємниць від наших покупців. Вся таємниця в наших низьких цінах. Сьогодні ми вже можемо не тільки запропонувати першоякісний товар та фахову обслугу на місці, але й поділитися прибутком із своїми сталими покупцями. Нещодавно всі наші сталі клієнти дістали цінний ювілейний подарунок — купон на суму $25.00. Кожний, хто має такий купон, може зовсім безкоштовно одержати у нас товар вартости $25.00 при умові, що на протязі необмеженого часу придбає в „МЕТІ" товар на загагальну суму сто долярів.

— Чи на цю суму треба зразу придбати товар, чи можна набувати його частинами, скажімо по $5 чи $10?

— Для нас це не грає жадної ролі — відповідає п. Ковалів. — Навіть найменшу суму кожного закупу ми записуємо на зворотній стороні купона. Коли загальна сума придбаного товару досягне $100, власники купонів звертають їх нам, одночасно дістаючи в подарунок цінні речі за власним вибором на суму $25.

— Який відгук дістав цей задум?

— Успіх цього задуму перевищив усі наші сподівання. До того ж ми мали тільки обмежену кількість купонів і не могли задовольнити всіх покупців.

— Які ваші пляни на майбутнє?

— Поширити крамницю, увівши ряд нових артикулів. Збільшити число сталих покупців, користуючись засадою: „малий зиск при більшому обороті".

— Чи українська громада Ню Йорку належно підтримує це підприємство?

— На жаль, обставини та центральне положення крамниці не дозволяють орієнтуватися виключно на українську клієнтелю. Проте, хотілося б, щоб наша громада більше сприяла розвиткові своїх підприємств.

Володимир Дідик.

Перша Українська Ювелірна Крамниця в Ню Йорку „МЕТА"

• РОЗШУКИ •

Пошукую **МІЛЕВСЬКУ ВАЛЕНТИНУ, ПЕТРІВНУ** (дівоче ім'я), нар. 1923 р., в селі Лісна Колона, Базарського району, Житомирської области. По ближчі інформації прошу звертатись до:
Konrad MANKO
77 Northampton St.
Buffalo 9, N. Y.

Пошукую свого брата **ІВАНА КРИСУ**, нар. в селі Лосє, пов. Новий Санч. Правдоподібно перебуває в Ембридж, Пенсилвенія, і **АНДРІЯ БАРНУ**, з села Злоське, пов. Новий Санч, Лемківщина. Хто знає про них, або вони самі, прошу відгукнутись на адресу:
Adam KRYSA
596 Emmett St.
Phoenixville, Pa.

Павло Полішук, зі села Чорноплеси, з Волині, пошукує дядька **ЙОСИПА ОМЕЛЮХА** і двоюрідного брата **ІВАНА МАСКАЛЮКА**, з Волині (старі емігранти). Хто знає щонебудь про них, прошу ласкаво повідомити мене.
Paul POLISHUK
2119 W. Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

Пошукую **ОДНОСЕЛЬЧАН** з села **ВЕРБІВКИ**, Вільшанського р-ну, Київської области. Пошукує **Андрей Степанович Мироненко.** Моя адреса:
A. MYRONENKO
248 Cuyler Ave.
Trenton 9, N. J.

• НАУКА •

LABOR TEMPLE ENGLISH CLASSES
Ранні і вечірні курси для старших
ДВАДЦЯТИЙ РІК
Осіння реєстрація:
СЕРЕДА і ЧЕТВЕР,
18-го і 19-го ВЕРЕСНЯ 1957 р.
Реєстраційні години:
10-11 ранку; 7-8 вечора.
•
242 East 14th Street
NEW YORK CITY
Elizabeth Gillilan Mitchel, Director
•
Ця школа є широковідома з свойого високого поземy і низьких цін.

ВСЯЧИНА

НАСЕЛЕННЯ ЕДМОНТОНУ ПОДВОЇТЬСЯ ЧЕРЕЗ 10 РОКІВ

Населення Едмонтону збільшилося більше як на два рази від 1947 року, а якщо збільшення населення буде таке саме, то за дальших 10 років Едмонтон матиме подвійно стільки населення, що має тепер.

Такий висновок з переведеного недавно перепису населення, якого вислід недавно подано до відома. В 1947 році Едмонтон мав 118,541 людей, а тепер в місті живе 238,353 особи. Ця цифра не включає населення передмість Едмонтону, після дочислення якого метрополітальний Едмонтон нараховує 262,000 осіб.

Перепис виказує, що в Едмонтоні є дещо більше чоловіків як жінок, коли рахувати все населення. Одначе чоловіків у віці до 21 років є дещо менше. Люди до 21 року становлять 40 відсотків всього населення міста.

● **У м. Свансі** в Англії шофер вантажного авта Філіп МекҐайр мав такий нещасливий автомобільний випадок, що його не могли добути із зруйнованого авта. Після 7-годинних невдалих спроб рішено, що треба відрізати йому ногу, щоб витягнути з румовищ і врятувати життя. Один із робітників попросив дати ще 20 хвилин часу. І дійсно, йому вдалося гаками, пилками і молотами розбити покручене в катастрофі залізо і визволити шофера.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що, дня 11-го вересня 1957 року — помер —
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ БАТЬКО
НИКОЛАЙ ДАНИЛИК
Тіло Покійного спочиває в похороннім заведенні Simon Funeral Home — 37-12, 104th St., Corona, L. I.
ПОХОРОН: в суботу, 14-го вересня, о год. 8:45 з пох. заведення до церкви св. Юра, при 7-ій вул в Ню Йорку, де, о год. 9:30 буде ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА, опісля на цвинтар Кальварію.
Тяжким горем прибиті:
Сини: ЙОСИФ, ВОЛОДИМИР, ПЕТРО
Донька: ЄЛИСАВЕТА БАРНА

• MISCELLANEOUS •

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ МУЖЕСЬКОЇ і ЖІНОЧОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ **„ДІЯДЕМ"**
ПРОДАЄ — товар найкращих американських фірм по найдешевших цінах.
◈ ВЕЛИКИЙ ВИБІР ШТАНІВ. ◈
Маншети і поправки виконується на місці — ВЕЗПЛАТНО.
В цьому самому приміщенні **КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ ВОЛОДИМИРА ЗАКЛИНСЬКОГО**
виконує на замовлення ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ одяги (костюми і плащі).
БУДИНОК: УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140 — 2nd Ave, N. Y. C. SP 7-5926

ШКІРА — вже опакована! — Купіть і шліть Вашим Рідним в Европі.
Купуйте прямо по гуртовій ціні. Одержите найкращу шкіру на верхи і золі, яка є в нашій країні, по гуртовій ціні. — **Замовляйте спеціяльні ПАКУНКИ з ШКІРОЮ (великий розмір) в яких є матеріяли на верхи, золі, футрівка і шкіра до викінчування. — Чорний колір.**
ШКІРА НА ВИСОКІ ЧОБОТИ — Ціна шкіри, яку висилаємо до Вас: 1 пара $13.00; 2 пари $25.00; 3 пари $35.00; 4 пари $45.00 — Ціна шкіри з висилкою до Европи вкл. пошт. оплату, мито і пересилку: 1 пара $32.00; 2 пари $50.00; 3 пари $67.00; 4 пари $82.00.
Ми можемо висилати спеціяльні пакунки з шкірою прямо до Европи, через аґента з дозволом в нашому місті. Ціни включають всі митні оплати, всі кошти пересилки і контролі та забезпечення ґарантії достави.
Замовляйте сьогодні або зайдіть оглянути.
• Відкрито цілий день в суботу •
CONNECTICUT LEATHER CO.
75 Windsor St., Hartford, Conn. — Телефон: Jackson 2-2251

ПАЧКИ — ДАРУНКИ
в Латвію, Литву, Естонію і до всіх частин світу

З оплаченим наперед митом, на основі спеціяльного дозволу з відповідною угодою з Інтуристом.

ЧИ ВИ ШУКАЄТЕ:
- за довіреною компанією;
- за скорою і справною обслугою;
- за компанією з-понад 25-річним досвідом;
- за справедливими оплатами, згідно з приписами;
- за ввічливим особистим трактуванням і скорою висилкою;
- за запевненням достави з підписом відборця Вашої посилки;
- за фірмою, яка забороняє давати будь-які „типси".

ЯКЩО ТАК — зверніться до:
Parcel Department
GLOBE TRAVEL SERVICE

PHILADELPHIA 6, Pa.
716 Walnut St.
Tel.: LOmbard 3-3455
Щоденно 9-5; в середи 9-8.

NEW YORK 23, N. Y.
1991 Broadway
Tel.: LYceum 5-0900
Щоденно, викл. суботи 9-5 (закрито в неділі).

CHICAGO 32, Ill.
4102 Archer Ave.
Tel.: FRemont 6-6399
Щоденно 9-7; в суботи 9-5.

CLEVELAND 3, Ohio
1165 East 71st St.
Tel.: UTah 1-0307
Щоденно 10-7; в суботи 10-5.

DETROIT 10, Mich.
6446 Michigan Ave.
Tel.: TAshmore 5-7560
Від понед. до четверга 9-6; п'ятниця і субота 9-9.

So. BOSTON, Mass.
Room 10, Ellis Bldg.
409 E. Broadway
Tel.: ANdrew 8-8764
Щод. 9-5; четв. 9-7; суб. 8-2.

ПАЧКИ, ВИСЛАНІ ДО НАС ПОШТОЮ — БУДУТЬ ПОЛАГОДЖЕНІ ТАК САМО СКОРО І СОЛІДНО.
Фактури висилаємо того самого дня, як дістанемо Вашу пачку.
На бажання висилаємо інформації і каталоги.

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виготовляє на замовлення нові футра та переробляє уживані футра по найновіших фасонах.

ЖАКЕТИ
НАКИДКИ
СТОЛІ

ПРИСТУПНІ ЦІНИ
•
ДОГІДНІ СПЛАТИ.

КУНИЦІ
КАМІННІ
І ЛІСОВІ
МІНКИ
СОБОЛІ

J. WUJKIW, Inc.
MFG. FURRIES
111 E. 7th St., NEW YORK 9, N. Y. — Tel.: SPring 7-8710

ECONOMY Українська Ювелірна Крамниця
JEWERLY COMPANY, Inc.
335 E. 14th St., New York City, Tel.: GRamercy 5-7430
ПЛАТИМО $20.00 за Ваш старий годинник, без огляду, в якому стані, при ЗАКУПІ годинника BENRUS.
Прим.: Автоматичний, водонепроникливий, 17

каменів годинник — ціна	$49.95
Ваш годинник	20.00
Остаточна ціна	$29.95

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Увага! НЮАРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!
➤ У МІСТІ НЮАРКУ ВІДКРИТА НОВА ◄
КРАМНИЦЯ ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
- Висилаємо поживу, одежу, суконні, шкіряні і текстильні вироби, медикаменти і т. п. Вишліть своїм рідним і знайомим!
- Пакунки будуть доставлені до місця призначення протягом шести тижнів. Посилки вислані повітряною поштою, будуть доручуватися протягом 7-10 днів.
- Висилаючий одержить особисту посвідку від відборця пакунка. Висилки пакунків і доручення гарантується.
- Всі посилки повнотою оплачується тут, включно з митом. Той, що одержить пакунок не буде нічого доплачувати.

КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА КОЖНОГО ДНЯ від 9-ої год. ранку до 6-ої год. вечора.
В СУБОТУ від 9-ої ранку до 4-ої год. по полудні.
PACKAGE EXPRESS CO.
314 MARKET Street NEWARK, N. J.
Зверніть увагу на нову адресу!
Tel.: (Newark) MItchel 2-2452
(Біля Пенсилвенія стації в місті Нюарку).

EVergreen 3-4450
MAPLE COAL & COKE Co.
ANTHRACITE — FUEL OIL — BITUMINOUS
OIL BURNERS — SALES and SERVICE
72-74 Box Street
Brooklyn 22, N. Y.
Deliveries to
MANHATTAN ● BRONX ● QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

ЛІКИ — до всіх країв Европи
— висилає —
Українська Професійна Аптека
оплачуючи всі кошти пересилки на місце.
Власник: мгр. **МОДЕСТ АРТИМІВ,** дипл. аптекар.
Пересилайте нам рецепти, чи листи, або Ваші побажання, яких ліків Вам потрібно; решту ми виконуємо самі, сумлінно, по мінімальних цінах, долучуючи до всіх ліків вказівки, як їх слід уживати, назви і т. д. — в українській мові.
Всі швайцарські та німецькі ліки, яких не можна зовсім набути в Америці, висилаємо через аптеку в Бонні, Німеччина. Висилайте Вашим Рідним тільки оригінальні ліки. Не висилайте ПІДМІНОК (ерзаців), бо ті, звичайно, не поможуть, а то ще й можуть пошкодити хворим.
Приймаємо виконування всієї можливої рецептури евр. і амер. шкіл. На складі маємо також п'явки, баньки, евр. термометри, нім. лікувальні зела д-ра Мадевса проти всіх недуг та новий чудовий німецький лік на нагнітки.
Швидка достава летунською поштою ґарантована.
Адреса аптеки:
FISHER'S PHARMACY
4438 Germantown Ave., Philadelphia 44, Pa.
Tel.: GL 5-2401
АПТЕКА відкрита — в будні: 9:30 рано — 11 вечора; в неділі: 8 вечора — 11 вечора.

ARKA Company
48 E. 7th St.
New York City
Телеф.: GR 3-3550
ШАЛЬОНОВА
ВОВНЯНА МАТЕРІЯ

• ДО ВИНАЙМУ •

До винайму
ЛЬОКАЛЬ
304 Іст 9-та вулиця, близько 2-ої Евеню.
Надається добре на бизнес, між своїми людьми.
Заінтересовані голоситься до власника:
Tel.: TR 7-1303

• РІЗНЕ •

ТЕПЕР МОЖНА ОДЕРЖАТИ в ЗДА
MORFOSA BEAUTY CREAM
"GUARDIAN of BEAUTY"
проти шкірних плям, прищів, веснянок й інших недомагань шкіри.
Уживати на ніч, щоб збудитися в повній красі.
Вільшість жінок вживає MORFOSA.
Слоїчок
2 oz — $1.50

MORFOSA BEAUTY LOTION
Новий плинний "make-up на день.
Вистачить тільки кілька крапель, легко втирати на обличчі. Робить шкіру делікатною і повною краси. Є в чотирьох відтінях: natural, brunette, white and rachelle.
4 oz пляшка — $1.50
ЗАМОВЛЯЙТЕ СЬОГОДНІ:
THE NEWCASTLE LABORATORIES
Box 592
Toronto, Ontario, Canada.
or
239 Dufferin Ave.
Winnipeg 4, Man., Canada

• MISCELLANEOUS •

PHILLIPS FUNERAL HOME
79-02 Metropolitan Ave.
Middle Village, L. I.
Охолоджуване заведення.
Каплиці по всіх районах.
John J. Phillips, Licensed Manager
TW 4-8389

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх.
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

BRONCO CHARLIE'S
ORIGINAL LOG CABIN — RESTAURANT
Montauk Highway — OAKDALE, L. I., N. Y. — SAyville 4-1132
Печеня на дико з бараболяними книдлями.
Половина порції для дітей. Коктейлі.
ВІДКРИТО ЦІЛИЙ РІК.